

I demokratiets tjeneste? – SLAGMARK #43 - Temanummer om Carl Schmitt

af [Morten Schoop](#),

d. 06-11-2005 14:00 Læst 1473 gange

Nazist, en af det tyvende århundredes vigtigste politiske tænkere, eller den ondeste mand i verden. Den tyske retstænkter Carl Schmitt havde mange navne, men uanset om man tilbad eller fordømte ham, viser dette nummer af SLAGMARK, at dialogen med hans værk er en uomgængelig del af mellem- og efterkrigstidens politiske filosofi.

Der er en god pointe i, at man fra redaktionens side har valgt at holde fokus på receptionen af og omgangen med Schmitt. Ved ikke at udgive (endnu) en antologi om Schmitt og hans tænkning opnår man at komme udover det evige spørgsmål om hans forhold til nazismen, som så ofte reducerer hele Schmitts værk til en stillingtagen for eller imod personen, frem for en stillingtagen til tænkeren og hans tanker.

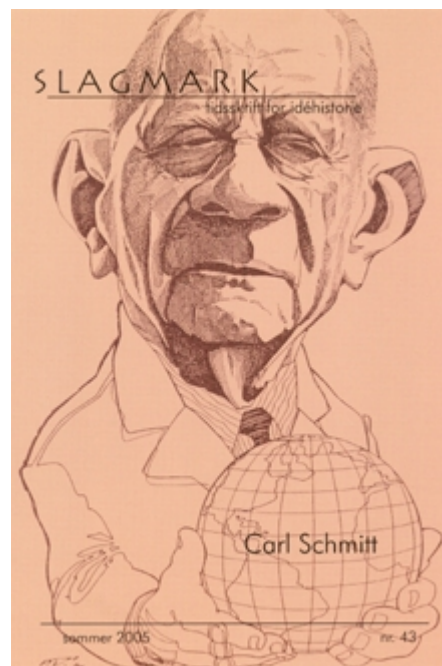
Dermed ikke sagt, at nazismespørgsmålet ikke bliver (og bør blive) medtaget. I de to første biografiske artikler af hhv. Mikkel Thorup og Jan Bo Hansen, fokuseres der således på den historiske kontekst Schmitt skrev i. Thorup skriver om Schmitt i mellemkrigstiden, fra hans bekymringer om Weimarrepublikkens fald, til hans senere rolle som fremtrædende medlem af NSDAP. Jan Bo Hansen tager denne tråd op og behandler Schmitt efter 1945 og frem til hans død i 1985.

Med det biografiske veloverstået behandles de dialoger, skjulte såvel som åbenlyse, Schmitt og hans værk indgår i. Her er især Frank Beck Lassens artikel om hhv. Schmitts og Blumenbergs sekulariseringsbegreb, hvor Schmitts tanker om den politiske teologi behandles, interessant, ligesom Gert Sørensen med sin artikel, der modstiller Schmitt og den italienske tænker Bobbio, stjæler en del af opmærksomheden i dette nummer.

Noget der yderligere gør dette nummer både oplysende og læseværdigt er det ellers relativt underbelyste forhold der bestod, og består, mellem den radikalkonservative Schmitt og venstrefløjens intelligentsia. Dette tema behandler Mikkel Thorup i sin artikel, der direkte hedder Schmitt og venstrefløjens. Thorups tese er, at venstrefløjens schmittreception er sket i tre bølger, hvorefter særligt den tredje, nutidige bølge tages under behandling.

For eksempel påvises Hardts og Negris brug af det schmittske suverænitetetsbegreb i forbindelse med deres meget omtalte bog EMPIRE. For Thorup skal den tredje bølge af venstreorienterede schmittlæsninger dels ses i forlængelse af det liberale hegemoni, der har sænket sig over det politiske landskab, og dels den dermed sammenhængende kollaps af venstreorienteret tænkning og praksis. Thorup har da ret i, at netop Schmitts fascination og betoning af menneskelig handlekraft (som dog hos Schmitt ender i vold, destruktion og diktatur) er brugbare redskaber for en venstrefløj, der nægter at acceptere den stigende afpolitisering, der følger i den globale liberalismes kølvand.

Ret har Thorup også i, med Habermas som mellemmand, at påvise de faremomenter, der naturligvis er forbundet med at gøre brug af Schmitts radikale begreber og liberalismekritik. Men omvendt må man også tilstå ikke bare Schmitt, men mange øvrige radikalkonservative tænkere, et fantastisk skarpt øje for det liberale demokratis svage punkter. Og hvorfor ikke gøre brug af disse indsigter og analyser uden nødvendigvis at overtage løsningerne? Hvorfor ikke bruge de radikalkonservative indsigter til at ruste og styrke demokratiet, i en tid hvor det

er under pres dels fra konservative, ekstremistiske grupperinger (ingen nævnt, ingen glemt), dels fra en liberalisme, der postulerer demokratiets og selve det politiske felts magtesløshed i forhold til et stadig mere udefinerbart marked.

Uanset hvad er Schmitt stadig højaktuel, og SLAGMARK viser sig atter engang fra en af sine bedste sider.

Titel: Slagmark.

Forfatter: Mikkel Thorup (m.fl.).

Sider: 206

Pris: 140 kr.